

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 645/2021
03.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужилаца Ирва инвестиције ДОО Београд, Трг републике број 3/3, чији су пуномоћници Александар Б. Петровић и Бранислав Д. Глогоњац, адвокати из Ортачког адвокатског друштва Петровић&Глогоњац у ..., Трговинско предузеће Јабука АД Београд, Чича Илијина 6, чији је пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат у ... и др АА из ..., ..., чији је пуномоћник Коста Крчадинац, адвокат у ..., против туженог Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд, Теразије 23, чији је пуномоћник Велибор Ерор, адвокат у ..., ради накнаде штете и утврђења, одлучујући о ревизијама које су тужиоци изјавили против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 2614/20 од 24.03.2021. године, у седници већа одржаној 03.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужилаца Ирва инвестиција ДОО Београд, Трговинско предузеће Јабука ДОО Београд и др АА из ..., изјављене против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 2614/20 од 24.03.2021. године **ОДБИЈАЈУ СЕ** као неосноване.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 19П 6009/2016 дана 13.03.2020. године којом је у I ставу изреке дозволио преиначење тужбе по поднеску тужилаца од 23.12.2019. године; у II ставу изреке одбио примарни тужбени захтев да се тужени Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Београд обавезе да на име накнаде штете на име исплаћене купопродајне цене по основу Уговора о купопродаји капитала Друштвеног предузећа Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ у реструктурирању закљученог 09.11.2006. године, овереног пред Првим општинским судом у Београду Ов II/1 1663/06 тужиоцу Ирва инвестиција ДОО Београд исплати износ од 1.949.443,40 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на износе у EUR почев од 14.05.2011. године до 24.12.2012. године, те са каматом по Закону о затезној камати почев од 25.12.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, да тужиоцу

Трговинско предузеће Јабука ДОО Београд исплати износ од 225.000,00 евра са истом каматом почев од 14.05.2011. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, да тужиоцу др АА из ... исплати износ од 75.556,60 евра са истом каматом почев од 14.05.2011. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; у III ставу изреке одбио је примарни тужбени захтев да се тужени обавезе да по основу накнаде штете на име инвестиционих улагања по основу Уговора о купопродаји капитала друштвеног предузећа Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ у реструктурирању, закљученог 09.11.2006. године, овереног пред Првим општинским судом у Београду ОВ П/1 1663/06, исплати тужиоцу првог реда износ од 2.158.729,28 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на износе у EUR почев од 14.05.2011. године до 24.12.2012. године и са каматом по Закону о затезној камати почев од 25.12.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а тужиоцу трећег реда износ од 488.162,00 евра са истом каматом почев од 14.05.2011. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; у IV ставу изреке одбио примарни тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу првог реда исплати износ од 1.576.427,51 евра на име накнаде штете по основу других улагања, са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на износе у EUR почев од 14.05.2011. године до 24.12.2012. године и са каматом по Закону о затезној камати почев од 25.12.2012. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате, да тужиоцу другог реда исплати износ од 395.339,304,89 динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2011. године до исплате и трећетуженом износ од 363.623,63 34 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на износе у EUR почев од 14.05.2011. године до 24.12.2012. године, и са каматом по Закону о затезној камати од 25.12.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате; у V ставу изреке одбио примарни тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу првог реда исплати износ од 1.892.711,11 евра на име накнаде штете по основу других улагања, а на основу уговора о продаји капитала „Ратко Павловић – Nitex“ у реструктурирању Ниш са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на износе у EUR почев од 14.05.2011. године до 24.12.2012. године и са каматом по Закону о затезној камати почев од 25.12.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате; у VI ставу изреке одбио евентуални тужбени захтев тужилаца да се утврди да Уговор о продаји капитала друштвеног предузећа Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ у реструктурирању Ниш, методом јавног тендера, закључен са Агенцијом за приватизацију као правним претходником туженог дана 09.11.2006. године и овереним пред Првим општинским судом у Београду 09.11.2006. године под бројем П/1 1663/06 остаје на снази и да производи правно дејство, што би тужени био дужан да призна и трпи, и у VII ставу изреке обавезао тужиоце да туженом солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 1.872.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Одлучујући о жалбама тужилаца, Привредни апелациони суд је донео пресуду 1Пж 2614/20 дана 24.03.2021. године којом је жалбу тужилаца одбио као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 19П 6009/2016 од 13.03.2020. године у целисти, те одбио као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против наведене другостепене пресуде су тужиоци изјавили дозвољене и благовремене ревизије, којима првотужилац побија пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2., тачка 6., 8., 10. и 11. ЗПП, те из члана 374. став 1. ЗПП и због погрешне примене материјалног права. Друготужилац побија другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права, а трећетужилац пресуду побија због битних повреда одредаба Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговоре на ревизије тужилаца.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредбама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 125/04 и 111/09) по којима је спроведен поступак пред нижестепеним судовима, и нашао да ревизије нису основане.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка на које ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на које у ревизијама указују тужиоци. Пре свега, првотужилац у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, која није законом предвиђени ревизијски разлог. Затим указује на битну повреду одредаба парничног поступка учињену пред другостепеним судом, у смислу члана 361. став 1. у вези са чланом 8. који уређује оцену доказа, и са одредбама закона о извођењу доказа вештачењем. Међутим, другостепена пресуда заснована је не на оцени доказа од стране другостепеног суда, већ на утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда кога је другостепени суд прихватио за правилно и потпуно утврђено. Према томе, у наведеном смислу у коме то указује ревизија не може се говорити о битној повреди одредаба парничног поступка од стране другостепеног суда. И друготужилац у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, која како је напред већ указано, није законом предвиђен ревизијски разлог. У суштини, друготужилац ревизијским указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда, о ком ревизијском разлогу ће даље бити више речи. Трећетужилац у суштини не указује одређено на битне повреде одредаба парничног поступка на које се позива као учињене пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене пресуде, чија правилност и потпуност се не може ревизијом побијати, по одредбама члана 398. став 2. Закона о парничном поступку, дана 09.11.2006. године закључен Уговор о продаји капитала ДП Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ оверен пред Првим општинским судом под Ов II 1663/06, чијим каснијим изменама и допунама под бројем 1 до 4 је измењена обавеза купаца, овде тужилаца, према којим изменама су били у обавези да инвестирају 75.290,48 евра у субјекат приватизације у трећој години након дана закључења уговора, при чему је структура улагања одређена тако да се у опрему за радионицу уложи 20.000 евра, у машине и опрему за ткачницу 4.000 евра, у машине и опрему за обраду тканине 21.000 евра и у реконструкцију котларнице износ од 30.290,48 евра. Према извештају ревизора од 21.01.2010. године није улагано у опрему за радионице, нити у машине и опрему за обраду тканине, већ је уложено 37.203,42 евра у машине и опрему за ткачнице, 3.610,65 евра у машине и опрему за фротире, иако то није била обавеза по измењеном

инвестиционом програму, а у реконструкцију котларнице уложено је 17.767,75 евра. Укупна улагања купца, овде тужилаца, износила су 91.911,68 евра, што је више од вредности обавезе за инвестирање за трећу годину, али то инвестирање не одговара уговореној структури улагања. На основу тога, нижестепени судови су става да је тиме испуњен основ за раскид уговора о продаји капитала субјекта приватизације, јер купац капитала није испунио уговорену обавезу инвестирања у субјекат приватизације. Према том чињеничном утврђењу су судови применили одредбу члана 41а. став 1. тачка 2. Закона о приватизацији, којом је прописано да се уговор о продаји капитала сматра раскинутим због неиспуњења, ако ни у накнадно остављеном року за испуњење, купац не инвестира у субјекат приватизације на начин, у облику и року утврђеним уговором. Другостепени суд образлаже да извршење уговорене обавезе инвестирања не подразумева само инвестирање у уговореном износу, већ и у одговарајућој структури прицизираној закљученим уговором. При том, другостепени суд не прихвата разлоге тужилаца да је и према налазу вештака измена структуре улагања била неопходна, и то стога што није спорно да за такву измену структуре улагања купац капитала није имао одобрење туженог. Обавеза купца да из сопствених средстава изврши инвестирање у субјект приватизације у складу са инвестиционим програмом предвиђена је по члану 8. тачка 1.1. уговора.

Други разлог за раскид уговора о продаји капитала субјекат приватизације на који се правни претходник тужене позвао, је неиспуњење обавезе из члана 8. тачка 3.6. став 2. уговора о продаји капитала субјекта приватизације, којим је купац капитала преузео обавезу да у периоду од 5 година омогући да субјект приватизације настављајући да обавља регистровану делатност одржи текући обим производње, без смањивања постојећег капацитета. Купцу, овде тужиоцима, је одлуком правног претходника туженог Агенције за приватизацију од 08.12.2009. године остављен накнадни рок од 60 дана од дана пријема одлуке агенције, да изврши обавезе из члана 8. тачка 3.6. став 2. уговора и тачка 2. социјалног програма. У вези са тим утврђено је да су подаци о физичком обиму производње такви да је производња прежива опала у 2008. години на 215.834 килограма у односу на 599.731 килограм у 2006. години, да је производња тканине у 2009. године смањена на 40,36% производње из 2006. године, производња конфеције умањена на 42,66% у 2009. годни у поређењу са производњом 2006. године, производња плетенине у 2009. години пала на 20% производње у 2006. години. Субјект приватизације је само у 2008. години остварио добит, док је у преосталим годинама остварио значајне губитке. Узрок пада текућег обима производње у 2009. години је штрајк запослених од 10.02.2009. до 14.08.2009. године. Комисија вештака констатовала да је физички обим производње смањен због штрајка запослених, али и да би субјект приватизације одржао континуитет производње да није било штрајка. Међутим, првостепени суд је нашао да је штрајк запослених последица неиспуњавања обавеза субјекта приватизације према запосленима, и из тог разлога штрајк запослених не сматра оправданим разлогом за смањење обима производње код субјекта приватизације. За првостепени суд су остварени пословни резултати и укупни губици субјекта приватизације показатељ да тужилац није испунио обавезе из члана 8. тачка 3.6. став 2. Уговора о продаји капитала субјекта приватизације и на основу наведеног нашао да је испуњен услов за раскид уговора о продаји капитала субјекта приватизације по основу неостваривања обавеза одржавања континуитета производње у смислу одредбе члана 41а. став 1. тачка 4. Закона о приватизацији („Службени гласник РС“ бр 123/2007). Другостепени суд прихватајући закључке првостепеног суда додаје да је сврха приватизације омогућавање субјекту приватизације да у најгорем случају задржи обим производње који је непосредно претходио приватизацији, али пре

свега да се створе услови за повећање обима производње у регистрованој делатности након извршене приватизације, док је у конкретном случају утврђено смањење физичког обима производње и значајно повећање губитака, па је за другостепени суд небитно да је од стране поступајућих вештака дат разлог за смањење обима производње у штрајку запослених, као и закључак да би субјекат приватизације одржао континуитет производње да није било штрајка и то зато што је пословодство субјекта приватизације одговорно за штрајк запослених, због неисплате зарада за претходни период.

Код утврђеног стања ствари нижестепени судови су закључили да тужиоци нису у целости испунили уговорне обавезе у односу на уговорену структуру инвестиционих улагања, ни обавезу одржавања континуитета производње, због чега су се стекли услови да се у смислу одредбе члана 41а. став 1. тачка 4. Закона о приватизацији уговор о продаји капитала субјекта приватизације сматра раскинутим и следствено томе не постоји одговорност за штету коју су тужиоци претрпели наводно неосновано раскинутим уговором о продаји капитала субјекта приватизације, те су одбијени тужбени захтеви за обавезивање туженог за исплату тужиоцима утужених износа на име накнаде штете по примарном тужбеном захтеву и за усвајање евентуалног тужбеног захтева. Другостепени суд резонује да, све и када би се прихватило да је измењена структура инвестирања са стране тужилаца била оправдана, те се закључило да су у целости извршили обавезу инвестирања, и тада фактички резултати пословања субјекта приватизације показују да није задржан физички обим производње на нивоу који је претходио приватизацији, што је дозвољен разлог да се уговор о продаји капитала субјекта приватизације ДП Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ раскине, због неизвршења уговорне обавезе одржавања континуитета регистроване делатности. Закључак о неизвршавању уговорене обавезе одржавања континуитета регистроване делатности је другостепени суд засновао у коначници на подацима о значајном паду обима производње а на дан извршене ванредне контроле туженог 16.04.2010. године у односу на период који је претходио приватизацији, о повећању кумулираног губитка који је надмашио износ основног капитала, штрајковима запослених због неисплаћених зарада и смањеном приходу од продаје у 2009. години и смањењу пословних прихода у 2009. години. По закључку другостепеног суда купци капитала нису створили потребне услове да субјекат приватизације задржи континуитет производње у регистрованој делатности у обиму који је претходио приватизацији.

Наводима ревизија тужиоци оспоравају испуњеност услова за раскид уговора о продаји капитала, од чега зависи закључак о томе да ли је раскид уговора био законит или не, те последично да ли тужиоци имају право на накнаду штете коју одмеравају према свим издацима које су имали у вези са субјектом приватизације, или на одржавање уговора на снази. Првотужилац указује на утврђено чињенично стање да су тужиоци на име купопродајне цене исплатили укупан износ од 2.250.000 евра, затим о висини инвестиционих улагања у првој години од укупно 1.946.891,00 евра, у другој години 624.709,48 евра и у трећој години 75.290,48 евра, укупно 2.646,891,28 евра, и тврди да су промене структуре улагања у трећој инвестиционој години биле технолошки оправдане, при чему се позива на сагласност туженог за промену структуре улагања у првој и другој инвестиционој години. Друго, одступање од вредности улагања за трећу инвестициону годину по ставу туженог, у износу од 17.466,49 евра у односу на укупни обавезни износ улагања сматра без значаја, јер износи 0,66%. Првотужилац сматра да континуитет производње јесте одржан, тиме

што је након окончања штрајка производња покренута 01.09.2009. године, постизањем месечног нивоа магацина готове робе из 2007. и 2008. године, достигнутим пословним приходом у тој години и друго. У погледу испуњења обавезе на инвестирање у трећој години, указује да је утврђено да су тужиоци у субјекат приватизације инвестирали много више од онога на шта су се обавезали, по другим основама. Све укупно, тужиоци су рачунајући купопродајну цену, обавезне инвестиције и додатна улагања инвестирали 12.000.000 евра у субјекат приватизације. Према тако изнетим чињеницама сматра да је другостепени суд погрешно применио одредбе члана 41. став 1. тачка 2. и 4. Закона о приватизацији када је сматрао законитим раскид уговора позивом на чињеницу да је у трећој инвестиционој години инвестирано 0,66% мање од уговореног и да није остварен континуитет обављања регистроване делатности, при чему није применио одредбе члана 11., 12. и 131. Закона о облигационим односима. Како је раскид уговора о продаји капитала био незаконит сматра да тужиоцима припада право на накнаду штете у складу са одредбама члана 154. и 185. став 3. Закона о облигационим односима.

Друготужилац оспорава правилност другостепене пресуде са разлога што сматра да је другостепени суд засновао одлуку на ставу Агенције за приватизацију да обавеза инвестирања није испуњена, уместо на ревизорском извештају као једино релевантом за расправљање тог питања, који ревизорски извештај је предат Агенцији за приватизацију 22.01.2010. године, којим је потврђено да је обавеза инвестирања извршена у висини од 91.911,68 евра. Исто је потврђено од стране комисије судских вештака налазом од 09.05.2018. године, који су утврдили да су структурне промене улагања у трећој инвестиционој години биле технолошки оправдане, а самим тим и економски оправдане, као последица претходно извршених структурних промена за прву и другу приватизацију годину, које је Агенција за приватизацију одобрила. Сматра погрешним материјалноправни закључак другостепеног суда да купац није извршио обавезу инвестирања. Даље истиче да нижестепени судови нису ценили чињеницу да је купац 01.04.2010. године Агенцији за приватизацију доставио анекс ревизорског извештаја од 31.03.2010. године, којим оповргава констатацију да није поступио у накнадно остављеном року из обавештења Агенције од 10.03.2010. године да достави релевантан доказ да је извршио обавезу инвестирања за трећу годину и обавезу континуитета пословања. Оспорава да је разлог раскида уговора неиспуњење обавезе из члана 8. тачка 3.6. став 2. уговора, јер тај разлог јесте споменут у обавештењу као разлог спроведене контроле, али не и као разлог раскида, што значи да је тај разлог отпао. Уговор је раскинут из два разлога: из члана 8. тачка 1.1. и тачка 2. социјалног програма. Из тог разлога нижестепени судови суштински погрешно примењују материјално право, то јест одредбу члана 8. тачка 3.6. став 2. уговора. Тако, погрешно тумаче и примењују норму као да се купац обавезао да одржи текући обим производње, што је у домену субјекта приватизације а не купца, који има обавезу да субјекту приватизације то омогући кроз инвестирање. Оспорава схватање нижестепених судова о смислу одржавања текућег обима производње без смањивања постојећих капацитета као предприватизационо стање, што се свакако не може приписати у кривицу купцу који са производњом нема везе. Купац је субјекту приватизације омогућио да одржи текући обим производње без смањивања постојећег капацитета улагањем, чији обим је потврђен налазом комисије вештака, инвестирањем за прве три инвестиционе године и осталим улагањем мимо обавезних. Указује на значај економске кризе на глобалном нивоу у 2008. години као општепознату чињеницу од утицаја на пад обима производње. Сматра да нижестепене пресуде не садрже разлоге о прекиду или неодржавању континуитета производње у смислу тачке

2. социјалног програма, који се неосновано повезује са падом обима производње. Падом обима производње није дошло до прекида континуитета производње. У крајњем, јасно је да тужиоци као последицу раскида уговора не би имали право на повраћај купопродајне цене, како је то експлицитно предвиђено чланом 8. тачка 5.3. уговора, али би имали право на повраћај износа извршених улагања, односно инвестиција. У случају раскида уговора због неиспуњења закон не искључује право купца на повраћај износа извршених улагања. Стога сматра да је пропуштањем да примени релевантне одредбе материјалног права из члана 132. Закона о облигационим односима и туженог обавезе на повраћај износа из става три, четири и пет првостепене пресуде који се односе на улагања купца, погрешно промењено материјално право у одлучивању о тужбеним захтевима.

Трећетушилац такође истрајава на тврдњи да је доказано да су тужиоци извршили све своје уговорне обавезе и да раскид уговора о приватизацији није био основан. Навод ревизије трећетужиоца је да се Агенција за приватизацију никада није изјаснила на захтев тужилаца од 05.02.2010. године, којим је тражена измена структуре улагања у трећој години, затим да је у накнадно остављеном року од стране тужилаца достављен Агенцији за приватизацију анекс ревизорског извештаја од 31.03.2010. године и да није утврђено да ли је Агенција тај доказ прихватила. По тврдњи трећетужиоца инвестиционо улагање у трећој години у структури како је извршено је било технолошки оправдано изменама инвестирања у првој и другој години, а и премашили су уговорен износ инвестирања за 2007. и 2008. годину. Тиме оспорава закључак нижестепених судова да тужиоци нису извршили уговорну обавезу из одредбе члана 8. тачка 1.1. која се односи на обавезно инвестирање из сопствених средстава у субјекат приватизације, сматрајући да структура инвестирања код изнетог стања ствари није од значаја. Оспорава оцену изведених доказа о томе да су одржали континуитет производње и повећали постојеће капацитете производње код субјекта приватизације. У уговору не постоје јасни и одређени параметри о томе како се дефинише висина текућег обима производње. Сматра да другостепени суд није разјаснио право значење одредбе 8. тачка 3.6. уговора када је утврдио да тужиоци нису извршили ту обавезу и поред утврђене чињенице да су тужиоци од куповине субјекта приватизације до 10.05.2010. године у субјекту приватизације обављали делатност која је била регистрована и пре закључења уговора. Коначно одредбом члана 8. 3.6. уговора о продаји капитала предвиђена је обавеза купца да омогуће да субјекат приватизације настави да обавља регистровану делатност, одржи текући обим производње без смањивања постојећег капацитета, што језичким тумачењем доводи до закључка да су чланови конзорцијума, тужиоци неспорно омогућили субјекту приватизације да настави да обавља делатност, што никада није престао. Све и када би се узело да је раскид уговора о приватизацији био основан, који закључак ревидент сматра погрешним, тужиоци имају право на повраћај улагања која су имали ван купопродајне цене, тумачењем одредбе члана 41. став 5. Закона о приватизацији којим је одређено да средства остварена од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала новим улозима по одбитку трошкова продаје Акцијски фонд преноси купцу са којим је уговор о продаји капитала раскинут.

Ценећи разлоге изјављених ревизија и разлоге побијане другостепене пресуде, ревизијски суд налази да су ревизије неосноване, а одлука другостепеног суда правилна из следећих разлога.

Предмет тужбених захтева сва три тужиоца јесте накнада штете коју тужиоци сматрају да су трпели услед неоснованог раскида уговора о приватизацији, као купци који су по том уговору исплатили уговорену купопродајну цену, инвестирали у субјекат приватизације на име инвестиционих улагања по основу уговора и по другим основима улагања. Висину штете одмеравају према износима датим на име купопродајне цене и на име наведених уговорених инвестиционих улагања и улагања по другом основу.

Полазна основа за одлуку о тужбеним захтевима за накнаду штете, као и за одлуку о евентуалном тужбеном захтеву којим тужиоци траже да суд утврди да Уговор о продаји капитала друштвеног предузећа Нишка индустрија текстила „Ратко Павловић – Nitex“ у реструктурирању Ниш, методом јавног тендера, кога су закључили са Агенцијом за приватизацију као правним претходником туженог 09.11.2006. године, овереним пред Првим општинским судом у Београду 09.11.2006. године под бр П/1 1663/06 - остаје на снази и да производи правно дејство, јесте закључак о законитости и основаности разлога за раскид уговора.

Основаност и законитост разлога са којих је тужени раскинуо уговор са тужиоцима је спорно и чињенично и правно питање за парничне странке.

Међутим, без обзира на разрешење тог чињеничног и правног питања, ревизијски суд уочава битне разлоге за неоснованост постављених тужбених захтева у следећем.

Према одредбама Закона о приватизацији („Службени гласник РС“ бр 38/01 ... 123/07) који је био на снази у време раскида уговора о продаји капитала, уређене су последице раскида уговора због неиспуњења уговорених обавеза од стране купца капитала, када се купац капитала сматра несавесном страном, тако да купац нема право на повраћај плаћеног износа на име уговорене цене ради заштите општег интереса (члан 41а. став 3.), а капитал који је био предмет продаје преноси се Акцијском фонду (члан 41а. став 2.). Тужбеним захтевима тужиоци настоје да накнаде штету за коју тврде да су трпели управо раскидом уговора који није био утемељен у неиспуњењу уговорених обавеза са њихове стране, као купаца капитала. Штета је, према одредби члана 155. Закона о облигационим односима, умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Тужиоци иду за накнадом обичне штете коју тврде да су претрпели услед неоснованог раскида уговора, а на име датог по основу купопродајне цене и инвестирања у складу са уговором и других основа улагања. Одговорно лице је према одредби члана 185. Закона о облигационим односима дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала. Ревизијски суд закључује да се давања на име купопродајне цене капитала, као и на име инвестирања у субјекат приватизације не могу сматрати штетом, односно умањењем имовине тужилаца, насталом раскидом уговора. Та давања тужилаца учињена су док је уговор био на снази, не као последица раскида уговора. Да раскида није било, предметни износи не би остали у имовини тужилаца, не би чинили имовину тужилаца. Према томе, њихова имовина није умањена раскидом уговора. Средства на име купопродајне цене према одредби члана 41б. Закона о приватизацији била би у коначници уплаћена на рачун буџета Републике Србије. Према томе није основана тврдња тужилаца да је раскидом уговора дошло до штете, односно умањења њихове имовине, за износ купопродајне цене који су у испуњењу уговора платили. Раскидом уговора није дошло до умањења имовине тужилаца ни за износ који су инвестирали у

субјекат приватизације. Као и код купопродајне цене, износ инвестиција је управо резултат испуњења уговора, а не његовог раскида. Износ кога су тужиоци инвестирали у субјекат приватизације у облицима које наводе у чињеничном основу тужбе, припао је субјекту приватизације, а не овде туженом. Од средстава које су инвестирали у субјекат приватизације, да није дошло до раскида уговора, тужиоци као купци капитала стекли би акције на име извршених обавеза из уговора о продаји капитала. Дакле да је уговор остао на снази, тужиоцима не би припадао ни новчани износ кога су инвестирали у субјекат приватизације, који је предмет тужбеног захтева. У ситуацији када уговор о продаји капитала јесте раскинут, акције на име повећања капитала субјекта приватизације у извршењу уговорених обавеза пренете Акцијском фонду и овде туженом, купцу капитала може припасти само износ остварен од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала субјекта приватизације новим улозима, по одбитку трошкова продаје, што је прописано одредбом члана 41. став 2. и 5. Закона о приватизацији. Ово без обзира на узроке раскида уговора, савесност или несавесност на страни купца из уговора о продаји капитала који је раскинут. Међутим, то није предмет тужбеног захтева, нити је био предмет доказивања са стране тужилаца у овом парничном поступку.

То су разлози због којих ревизијски суд сматра неоснованим примарне тужбене захтеве тужилаца.

Евентуални тужбени захтев усмерен је на утврђење да уговор о продаји капитала остаје на снази и да производи правно дејство, што би тужени био дужан да призна и трпи, у смислу одредбе члана 188. став 1. Закона о парничном поступку, којим тужиоци иду за утврђењем да постоји спорни правни однос заснован уговором о продаји капитала кога су закључили са правним претходником туженог 09.11.2006. године, односно да тај уговор производи правно дејство. Међутим, уговор јесте раскинут и не производи правно дејство од раскида, без обзира на основаност или неоснованост раскидног разлога. Како наводи и првотужилац у ревизији, тужба је иницијално поднета ради утврђења да је уговор о продаји капитала на снази али је у међувремену субјекат приватизације продат трећем лицу. Дакле, према фактичком стању уговор није на снази и не производи правно дејство и супротно се не може утврдити. То су разлози због којих је неоснован евентуални тужбени захтев тужилаца.

Примарни тужбени захтев тужилаца није постављен на темељу основаности евентуалног тужбеног захтева. Напротив, њихов захтев за накнадом штете управо је заснован на претпоставци о раскиду уговора као штетној радњи. Према томе, нема основа за разматрање да ли је могуће обавезати туженог да тужиоцима исплати одговарајућу своту новца на име накнаде штете зато што није могуће успостављање ранијег стања, у случају да уговор остаје на снази, у смислу одредбе члана 185. став 3. Закона о облигационим односима на коју се позивају ревиденти.

На основу изнетог је о ревизијама тужилаца одлучено као у изреци, по одредби члана 405. Закона о парничном поступку.

Одбијени су захтеви тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер са ревизијама нису успели, као и захтев туженог за накнаду трошкова поводом одговора на ревизије, јер тај трошак није био потребан у смислу одредбе члана 150. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић